

Usnesení

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Marie Žiřková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Krajského soudu v Brně na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi tímto soudem a Nejvyšším správním soudem, za účasti žalobkyně M. J., a žalovaného Ministerstva zemědělství – Ústředního pozemkového úřadu, se sídlem Praha 1, Těšnov 17, o schválení návrhu komplexní pozemkové úpravy, ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 18 Co 1/2006,

t a k t o :

Návrh se odmítá.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 18. 4. 2006 se Krajský soud v Brně jako navrhovatel domáhal u zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, aby tento senát rozhodl spor o pravomoc, vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním a Nejvyšším správním soudem ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 18 Co 1/2006 (v prvním stupni vedené u Okresního soudu v Hodoníně pod sp. zn. 13 C 711/2003).

V návrhu vylíčil navrhovatel dosavadní průběh správních a soudních řízení ve věci žalobkyně. Okresní pozemkový úřad v Hodoníně schválil rozhodnutím ze dne 3. 4. 2002 návrh komplexní pozemkové úpravy; žalovaný v odvolacím řízení toto rozhodnutí potvrdil. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného odmítl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 25. 2. 2003 (podle něj se totiž jedná o věc soukromoprávní) a současně žalobkyni poučil o možnosti obrátit se na civilní soud. Žalobkyně této možnosti využila; ani Okresní soud v Hodoníně však její žalobu věcně neprojednal a dne 12. 7. 2005 ji usnesením odmítl pro opožděnost. Žalobkyně napadla usnesení odvoláním u navrhovatele; ten se domnívá (což ve svém návrhu podrobněji zdůvodnil), že sporná věc je naopak povahy veřejnoprávní, a proto předložil věc zvláštnímu senátu. Navrhl přitom, aby zvláštní senát přiřkl pravomoc k rozhodování ve věci soudu ve správním soudnictví a aby současně zrušil usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2003, jakož aby i vyslovil nicotnost usnesení Okresního soudu v Hodoníně ze dne 12. 7. 2005.

Zvláštní senát návrh odmítl: návrh byl totiž podán předčasně a nadto někým, kdo není stranou kompetenčního sporu.

Z ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, plyne, že stranami kladného nebo záporného kompetenčního sporu jsou buď soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, nebo soudy v občanském soudním řízení na straně jedné a soudy ve správním soudnictví na straně druhé. Podle odst. 2 téhož ustanovení je kompetenčním sporem buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (spor negativní).

Úloha zvláštního senátu pak spočívá v tom, autoritativně určovat orgán příslušný k rozhodnutí v krajních případech, kde jsou již všechny procesní prostředky vyčerpány a vzniklou neshodu o tom, kdo je příslušný k rozhodování ve věci, nelze vyřešit jinak. V otázkách pravomoci je tak návrh ke zvláštnímu senátu posledním prostředkem nápravy. Podmínky pro přípustnost návrhu jsou proto vymezeny poměrně přísně a úzce: není totiž na místě, aby zvláštní senát vstupoval do věci tam, kde se nabízejí pravidelné procesní možnosti.

To je právě případ navrhovatele. V řízení o odvolání (které bylo u navrhovatele zahájeno) může soud přezkoumávat správnost rozhodnutí soudu I. stupně nejen v rozsahu odvolacích námitek, ale též z důvodů, které nebyly v odvolání uplatněny; nic tedy nebrání odvolacímu soudu, aby se ve svém rozhodnutí vyjádřil též k pravomoci soudu I. stupně, ať už tento soud rozhodl jakkoli. Domnívá-li se odvolací soud, že soud I. stupně posoudil svou pravomoc chybně a vycházel při svém rozhodování z nesprávných nebo neúplných předpokladů, je na něm, aby vadné rozhodnutí soudu I. stupně zrušil a pro další řízení jej zavázal svým názorem ohledně pravomoci.

Okresní soud v Hodoníně nevyslovil, že by žalovaná věc nebyla věcí soukromého práva, svou pravomoc nepopřel, a nestal se tak stranou kompetenčního sporu; Krajský soud v Brně jako navrhovatel se proto za takové situace mylně domnívá, že takovou stranou může být on sám jakožto odvolací orgán. Na každé straně kompetenčního sporu může stát i více instančně uspořádaných orgánů veřejné moci, což se stává tehdy, pokud k rozhodnutí vydanému v I. stupni přistoupí i rozhodnutí o opravném prostředku (k tomu srov. usnesení zvláštního senátu publikované pod č. 955/2006 Sb. NSS); tato pluralita je však podmíněna tím, že všechny orgány na jedné straně sdílejí stejný názor na pravomoc k rozhodování v konkrétní věci – ať už si pravomoc osvojují, nebo se jí naopak zříkají. Tak tomu ale v této věci není: zatímco Okresní soud v Hodoníně považuje žalovanou věc za

věc soukromého práva, navrhovatel ji pokládá za věc veřejnoprávní. Tento nesoulad je nejprve třeba odstranit, což je úkolem navrhovatele, nikoli zvláštního senátu; až poté přichází v úvahu řízení o kompetenčním sporu.

Podal-li tedy navrhovatel – namísto toho, aby rozhodl o odvolání proti rozhodnutí okresního soudu – návrh na řešení kompetenčního sporu, učinil tak předčasně, v průběhu neskončeného odvolacího řízení, tedy předtím, než se sám k otázce pravomoci procesním způsobem vyjádřil. V dalším řízení tedy navrhovatel musí v prvé řadě rozhodnout o podaném odvolání žalobkyně. Má-li za to, že ve věci je dána pravomoc správního soudu, pak zruší rozhodnutí okresního soudu o odmítnutí žaloby s tím, že jej zaváže věc předložit zvláštnímu senátu jako kompetenční spor z důvodů shora vyložených.

Návrh podaný navrhovatelem byl tedy ze shora uvedených důvodů odmítnut pro předčasnost, a též proto, že byl podán osobou k tomu neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. b), c) s. ř. s. ve spojení s § 4 zákona č. 131/2002 Sb.]. V dalším řízení o odvolání proti usnesení Okresního soudu v Hodoníně bude navrhovatel postupovat v souladu s právním názorem zaujatým v rozhodnutí zvláštního senátu (§ 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. ledna 2007

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu